

PS

ALLEHANDA OM VARJEHANDA

Avdelningen ber att få återkomma.

Själv får föreståndaren en av sina mest pålitliga kvarnar bevätnade med hjälp av Per-Olof Swartz i Stockholm, som efter en tids studium av huvudstadskvällstidningarnas löpsedlar skriver.

»Att det är farligt att leva av många skäl visste jag förut, men nu har jag också lärt mig att man kan få hjärnskador av att använda mobiltelefon, man kan få cancer av fel sorts lakan och man kan bli förlamad av att färga håret. Men varför räddas? Aftonbladet ger samma vecka tips med '13 naturmediciner som botar dig'. Känner du dig ändå lite halvdan har Expressen hjälpen: 'Örterna som gör dig pigg och frisk'.

För att göra livet om möjligt ännu mer fullkomligt kan man lägga till ett Expressenpiller som ökar kvinnors sexlust. Nu är det väl bara en mans glesnande hårväxt som kan tänkas stå i vägen för den totala lyckan.

Men bara lugn! Aftonbladet har boten igen: 'Naturmedlet som ger dig håret åter'.

Så varför klaga på neddragningarna inom sjukvården när lösningen på de flesta medicinska problem finns i kvällstidningarna? Tur att man hann få pension».

Apropå föreståndarens funderingar kring golfsporten (avdelningen nr 37/97) bidrar Tord Johansson i Sundsvall genom att definiera en golfklubb som »en klump i den ena änden och en klant i den andra».

Flitige bidragsgivaren Stephan Rössner har ur sin e-post tillställt föreståndaren en femårsplan för övergång till en mer europeiskt stavad engelska, därmed underlättande umgänget i såväl EU som diverse kongressologiska sammanhang.

Här återges slutklämmen:

»During ze fifz yer, ze unesesary 'o' kan be dropd from words kontaining 'ou' and similar changes vud of kors be aplid to ozer kombinations of letters. After ziz fifz yer, ve vil hav a reli sensibl riten styl. Zer vil be no mor trubls or difikultis and ev-rivun vil finns it ezi tu understand ech ozer. Ze drem vil finali kum tru!»

Avdelningen kan tänkas återkomma.

Vad är det för blommor?

Till Lars Lidberg ett hjärtligt tack för den vackra bilden av Svante Ödmans ex libris (avdelningen nr 35/97). Det är helt underbart och jag har faktiskt aldrig sett det tidigare. Det finns sålunda inte med i Arvid Bergmans »Exlibris – en bok om bokägarmärken» och inte heller i Emanuel Bergmans »Medicinska emblem och symboler».

Speciellt festligt är ju åskådliggörandet av Decartes teori att den s k tallkottskörteln skulle vara själens säte. Men rider verkligen figuren på tallkottskörteln? Hänger han inte snarare i någon sorts »cartesiansk-cardansk» upphängning. Att ha själen upphängd på det sättet borde ge en viss stabilitet i livet och minska risken för sjösjuka??

En annan detalj har gett upphov till litet mera allvarligt tänkande. Vad är det för blommor? Att den vänstra är vallmo syns utan vidare. Det är ju också en lämplig och ofta använd blomma i bl a psykiaters ex libris. Att direkt se vilken art det är däremot inte helt lätt. Det borde vara opievallmo (Papaver somniferum), men ser närmast ut som kornvallmo (Papaver rhoeas). Hur som helst: Vallmo är det säkert.

Den andra blomman är svårare, man kan lätt konstatera att den är sammanfattad av detaljer från olika arter. Blomman verkar tillhöra potatisväxterna

(Solanaceae), bland vilka det finns åtskilliga giftiga och farmakologiskt intressanta arter. Däremot verkar bladet snarast tillhöra hampa (Cannabis sativa) och fröcapseln någon vallmoart. Det senare är ju berättigat av estetiska skäl – en obruten bård.

Om vi slår oss till ro med potatisfamiljen finns åtminstone fyra tänkbbara kandidater. Alla är giftiga och alla har använts i medicinen. De jag tänker på är: *besksöta* (Solanum dulcamara), *nattskatta* (Solanum nigrum), *bocktörne* (Lycium barbatum) och *alruna* (Mandragora officinarum). Av dessa har nattskattan vita blommor, övriga violetter. Nattskattan torde därför kunna uteslutas.

Av de andra är det nog alrunan som man i första hand tänker på. Orsaken till detta är den kraftiga, och noggrannt återgivna, roten. Visserligen skulle Mandragoras rot vara formad som en människofigur, men det tycks inte ha varit ovanligt att roten formades till för att passa bättre med önskemålet. Det kan nog vara en mandragorarot som återges i teckningen.

Min gissning är alltså Opievallmo och alruna. Kan någon komma med bättre förslag?

Bertil Staland
Falkenberg

Apropå nedsvalda föremål

Tillbakabläddrandet i PS-delen kan ge associationer och framkalla minnen. Jag läste om nedsvalda föremål av alla de sorter från slantar till kryssaren Potemkin. Och då! Plötsligt minns jag. Kryssaren Potemkin – var den förtöjd vid en brygga? Knappast troligt, men det kan ändå ha varit den som tog med en bro som jag just lämnat ut temporärt till en patient, dvs i munnen på vederbörande. Det var en 3-ledsbro – vi tandläkare säger så, medan övriga säger brygga. Eftersom den går från brofäste till brofäste är det ju faktiskt en bro. Men ifråga om Potemkin måste vi nog säga brygga.

Alltnog, bron var utlämnad, dvs fastsatt med ett icke-stelnande cement, för att patienten skulle vänja sig vid den nya medlemmen av tandfamiljen före den definitiva cementeringen om någon vecka. Efter några dagar har jag patienten i telefonen:

»Jo, doktorn, den där tanden – den har jag svalt!»

»Tanden! det var ju en bro på 3 tänder?»

»Javisst, men den har jag svalt.»

Tablå!

»Men människa – in på undersökning omedelbart och ring mig genast!»

Det var med darrande händer jag fortsatte arbetet den dagen. Någon dag senare kommer beskedet: bron ligger i magsäcken och efter ytterligare några dagar: den ligger i tarmen. Patienten verkar helt oberörd, och tandläkarens darning avtar med vetskapen om att de vassa kanterna på kronorna uppenbarligen ännu inte skadat slemhinnorna på sin väg ut. Efter några dagar beställde patienten en ny tid, ty nu var bron ute och kunde cementeras för gott. Och så blev det, patienten höll god min och var nöjd. Det är nu minst 35 år sen. Förhoppningsvis fungerar bissingarna fortfarande till belåtenhet.

Anna-Lisa Löfroth
tandläkare emerita